

Aan de Tweede Kamercommissie VWS

Cc: de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport, de heer V.P.G. Karremans

Postbus 2076
9704 CB Groningen
directiesecretariaatrigg@groningen.nl
(050) 367 7037
www.Rigg.nl

Groningen, 14 februari 2024

Onderwerp: *Van Groeipijn naar Opgroeien Zonder Zorg(en)*

Geachte leden van de Kamercommissie,

Dinsdag 18 februari, staat een technische briefing van de Commissie-Van Ark geagendeerd. Graag brengen we u als Jeugdregio Groningen onze oproep onder de aandacht met het verzoek deze te ondersteunen.

Met grote belangstelling hebben wij als jeugdregio Groningen kennis genomen van het zwaarwegend advies over de Hervormingsagenda Jeugd dat onlangs door het kabinet en de VNG ingestelde onafhankelijke deskundigencommissie-Van Ark is uitgebracht. Graag delen wij, gemeenten en netwerkpartners jeugd, met u onze reflectie op dit advies en geven we met dit advies in de hand inzicht in de vervolgstappen die wij als jeugdregio nemen. Wij achten het van belang dat het advies integraal wordt overgenomen, zowel inhoudelijk als financieel, om de ondersteuning en hulp aan kinderen en gezinnen in kwetsbare situaties te blijven verbeteren.

Korte reflectie

Wij spreken onze waardering uit voor de wijze waarop de commissie-Van Ark haar advies heeft opgebouwd. Het belang van kinderen en hulp aan gezinnen in kwetsbare situaties staat voorop, tegen de achtergrond van de transformatiebeweging die nodig is om tot een beter werkend en duurzaam stelsel te komen. Terecht geeft het rapport aan dat de oplossingen voor de problemen van kinderen en gezinnen en de grote toename van de vraag naar jeugdzorg juist ligt in de levensdomeinen en systemen buiten de jeugdzorg. Wij herkennen de noodzaak tot verbreding van de aanpak met inzet op bestaanszekerheid, zorgen voor passend onderwijs, adequaat wonen en inzet van volwassenenzorg evenals het investeren in de veerkracht van kinderen en gezinnen.

Wij zijn blij dat de door de commissie van Ark geformuleerde dringende adviezen goed aansluiten bij de koers die wij in onze regio al zijn ingeslagen. Zo zetten wij als jeugdregio Groningen al langere tijd in op het versterken van preventie en het verbreden van de blik op jeugdhulp naar de onderliggende problemen in de gehele leefwereld van jeugdigen en gezinnen. Vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid trekken aanbieders, ketenpartners en gemeenten gezamenlijk op in het vinden van passende oplossingen en innovatie voor een vernieuwend dekkend zorglandschap, zowel in de regio als ook op bovenregionaal niveau (3 Noord). We hebben hierbij ook aandacht voor de arbeidsmarktproblematiek in het zorglandschap.

Ook herkennen we het belang om de informatievoorziening zo te verbeteren dat we als overheden nauwkeuriger kunnen sturen op het gebruik van jeugdhulp en de beleidskeuzes beter kunnen onderbouwen. De aanbeveling voor stevige doorzettingsmacht op landelijk én lokaal niveau zien we als een gezamenlijke opgave voor zowel uitvoerders, gemeenten en rijksoverheid.

Met andere woorden: het advies sluit aan op de uitgangspunten en acties die wij al uitvoeren en die wij hebben verwoord in bijgevoegde position paper 'Naar Kansrijk Thuis, Opgroeien Zonder Zorg(en)'.

Nieuw financieel kader

Wij zijn het eens met de erkenning dat een nieuw financieel kader nodig is en dat gemeenten onvoldoende middelen hebben ontvangen om hulp te bieden aan gezinnen en kwetsbare kinderen. Maar aangezien we voor de financiering van jeugdzorg grotendeels afhankelijk zijn van het rijk, en de commissie terecht constateert dat gemeenten voor een beperkt deel het stuur in eigen hand hebben, valt het oordeel dat gemeenten 50% van de tekorten in 2023 en 2024 zelf moeten dragen ons behoorlijk zwaar. Temeer omdat dit ook doorwerkt in de komende jaren. Om de volgende stap te kunnen maken is het essentieel dat de geplande extra bezuinigingen vanaf 2026 weg worden gehaald en dat er een adequate indexatie voor gemeenten komt. We verwachten dan ook dat het kabinet de extra financiering van de jeugdhulp verwerkt in de Voorjaarsnota 2025.

Vervolgstappen in onze regio

Gesteund door het advies van de commissie-Van Ark, gaan we voort op de ingezette weg en voelen ons medeverantwoordelijk om de aanbevelingen van de commissie van Ark nog verder te brengen. Dat doen we systematisch en vanuit partnerschap. Vanuit onze gezamenlijke regiovisie werken we aan een vernieuwend dekkend jeugdlandschap, waarin we de beweging maken naar laagdrempelige ondersteuning in de omgeving van het kind en gezin en er vroeg bij zijn. Concrete voorbeelden zijn:

- Het versterken van de toegang in samenhang met de vereisten die vanuit het Toekomstscenario worden gesteld en het verbeteren van de verbinding met andere leefdomeinen;
- Zorgdragen voor een (collectief) basis aanbod op scholen;
- Versterking van de eerste lijn: in veel van onze gemeenten is bij 80-90% van de huisartsen een Ondersteuner Jeugd en Gezin;
- Vermindering van administratieve lasten door inkoop van specialistische jeugdhulp met eenduidige contracten (lokaal en regionaal);
- Investeren in een verlaging van de caseload Jeugdbescherming en vermindering van de wachtlijsten Veilig Thuis;
- Vernieuwing van onze hoogspecialistische jeugdhulp voor multi-complexe problematiek om deze zo veel mogelijk thuis/lokaal te laten plaats vinden, aansluitend bij het dagelijkse leven van jeugdigen en gezinnen;
- Afbouw van de gesloten jeugdzorg van 144 naar 24 plekken gesloten jeugdzorg (we werken toe naar 0) en ontwikkeling van alternatieven met een betere aansluiting bij de lokale voorzieningen en aandacht voor de continuïteit en het onderwijs voor de jongeren die deze zorg ontvangen;
- Drie pilots om de samenwerking in de jeugdbeschermingsketen te verbeteren.

Dit alles gaat niet vanzelf, maar gezien de problematiek in onze regio, kunnen we niet anders dan onze verantwoordelijk nemen hierin. We kunnen het niet alleen en verwachten dat het rijk ook zijn verantwoordelijkheid neemt.

Oproep

We verzoeken u dan ook om er bij het kabinet op aan te dringen het zwaarwegende advies van de deskundigencommissie-Van Ark van kaft tot kaft over te nemen. Alleen dan kunnen we bovengenoemde beweging doorzetten met elkaar. Het rijk is nodig om zowel financieel als inhoudelijk voor passende sturing en kaders te zorgen. Uitgaven in de jeugdzorg stijgen als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen en bijvoorbeeld hogere lonen. Gemeenten voeren deze taak uit in het kader van de medebewindstaak; dan is het logisch dat het rijk de gemeenten daarvoor compenseert op basis van de reële uitgaven.

Met vriendelijke groet,

Manouska Molema

Wethouder Jeugd Gemeenten Groningen en voorzitter Jeugdregio Groningen

Namens de wethouders Jeugd van de gemeenten Eemsdelta, Het Hogeland, Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerkwartier en Westerwolde en de bestuurders en directeurs van Accare, Cosis, Elker Jeugdhulp & Onderwijs, Jeugdbescherming Noord & Veilig Thuis Groningen, Leger des Heils, Lentis | Jonx, Molendrift, Team050, Tintengroep, William Schrikker Jeugdbescherming & Jeugdreclassering, WIJ Groningen en Zorgkracht 12.

Bijlage: Position paper Jeugdregio Groningen: 'Naar Kansrijk Thuis Opgroeien Zonder Zorg(en)'